

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

KLÓPIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . I kor. . . II kor. . . III kor. . . IV kor. . . V kor.
Vidéken: . . . I kor. . . II kor. . . III kor. . . IV kor. . . V kor.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felcélós szerkesztő:
MEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Placc-utca 47. és 49. szám.

Az igazság bajnoka.

Debreczen, december 11

Polónyi Géza egészen csinos pályafutást csinált. Ő a legkövetkezetesebb férfiú ma Európában, mindig hű volt önmagához, mindig kitalálta a módját, miként kell a dicsőséget növelni annak az igen kitűnő férfiúnak, akit némelyek Polónyi Gézának is hívnak. Az elv, a párt mindig csak arra volt jó ennek az urnak, hogy önmagát gyarapítsa és mihelyt viselt dolgai miatt el kellett, hogy csapja magától az elvet, a pártot, rögtön meglátta, hol a hiba. Miniszterkorában egészen jó volt a koalíció Polónyinak s akik ellenzékeken voltak, éppen tőle tartottak, mert igen éles nyelvű ez a zavaros agyu fiskális. Hogy fuccs lett a miniszterségnek, fuccs a barátságának. Fölmondott az elvnek, a pártnak és mára beigért valami delikátul erős támaszt a kormány, de főként Andrassy ellen.

Igérését be is váltotta Polónyi. Az appropriációs vita során ma fulmináns beszédet mondott a kormány ellen, amelynek születését, megalakulásának körülményeit napfényre hozta az erős lakattal bezárt sötét kamrá-

ból. Pontról-pontra bemutatta a király és a vezérbizottság között létrejött paktumot és rámutatott azokra a kötelezettségekre, amelyeket a koalíciós kormány a nemzettel szemben vállalt, de amelyeket máig sem váltott be, holott a királyljal szemben vállalt obligókat rendre teljesítette s ma már a paktum utolsó pontjában vállalt kötelezettségének igyekszik eleget tenni. A kormánypartról közbeszólásokkal zavarták Polónyit, hogy amíg miniszter volt, mért nem örködött annyira a nemzet érdekei fölött? Az igazság bajnoka nem válaszolt a kellemetlen kérdésre, amivel bizonyosságot tett álláspontjának őszintesééről.

Mert Polónyit nem izgatta most sem a nemzet érdeke. A fulmináns beszédet csak azért harsogta el, mert kellemetlenkedni akart egykori elvbárátainak. Az ő álláspontja ez: meghalt a koma, oda az atyafiság. Meggyőződés nélkül, tisztára az ajtó elé tett atyafi vad haragjával fordul azok ellen, akikkel oly sokáig árult egy gyékényen. Nem az ország, nem a magyarság sorsa faj ennek az urnak, hanem a maga pozíciójának az elvesztése. És ez annyival is igazabb, mert ellenzéki pártállásunk dacára is kénytelenek

megállapítani Polónyiról. Az olyan ellenzékiek, mely nem meggyőződésből fakad, amely nem elvek leszűrődése, hanem csupán önző érdekek avagy megsértett hiúság ki-elégülése, antipatikusabb előttünk a koalíciónál. És éppen az a szerencsétlensége az országnak — hogy kevés kivétellel — a koalíció ellenzékében vagy Polónyik, vagy pehelysúlyljal ügöző legénykéek ülnek.

Polónyi Géza leleplezései.

Mi van a paktumban?

A képviselőház ülése.

Hosszas hallgatás, csöndes elmélkedés után ma megszólalt Polónyi Géza a Hazban. A régi Polónyi volt új kiadásban. Kellemetlenkedni jött s leleplezni.

A koalíciós kormány paktumjának kulisszatitkait tárta föl. Az ő nagy, önzetlen s hazafias lelkének minden bánatát elbugta s közben ravaszul ügyelt arra, hogy a szurásokból mindenkinek kijusson bőven. Beszédének éle tulajdonképpen Andrassy Gyula gróf ellen irányult, másodsorban pedig önmaga ellen. A nagy férfiú, aki most a néppárthoz csatlakozott,

gépek dübörgését és bugását lehetett hallani.

Az őszi nap által csak gyengén átmelegített utcákon, a porban néhány sápadt gyermek játszadozott. Különben senki sem marta magát . . . Csakhamar elérték a falu. A község korcsosájának szunnyadozó kertjében oszonnázta, baromfiak társaságában, melyek köröskörül ellepték a székeket, a padokat. Arcuk mosolyra derült, midőn meglátták a korcsos bálmuló tekintetét, ki hétköznapokon sohasem számított vendégekre.

Azután átmentek a mezőre, a dombon fekvő erdőcskéhez, melyre az őszi már rálehelte lángocsáját s honnan kedves kilátás nyílt az alant elterülő falura és a város felé.

Armand alig volt képes követni feleségét, ki mindig előtte és oly gyorsan haladt, mint a füge őz. Közben, mint két csintalan, boldog gyermek, fenyőtozokat és mogyorót szedtek, majd megdobálták egymást az őszi levelekkel, fogósdit játszottak, énekeltek, füttyültek és táncoltak . . . Hiszen ma talán még bol-

Nini.

Irta: Eugen Schick.

Egy évig tartó vonakodás után végig mégis engedett.

— Mondom neked, gyermekem, csakis a te érdekedben s mert kívánod, nem pedig az emberek ostoba pletykázása miatt, mely előttem teljesen közömbös! . . .

Tehát megesküdtek a vallás és törvény követelményei szerint. Armand ma már mint valóságos férj ült ott kint, a gyár város egyik kis lakásában. Előtte az asztalon egy iv papir feküdt, melyre cifra betűkkel firkálta a „Nini” nevet. Majd át pislogott feleségéhez, ki még szorosan testhez álló, szürke menyasszonyi ruhájában a varróasztal mellett az ablaknál állt és kezében csinos kabátot tartott.

— Szegénykét nagyot elővette a dolog, gondolta meghatottan a férj. De ez nem is esoda, mert napközben idegenek számára varrt, éjjel pedig saját kelengyén dolgozott, néha egész hajnalig . . .

Felállt és feleségéhez lépett. Ismét rajta kapta, amint könybe lábadt szemekkel, álmodozva nézett a szemben fekvő

gyár kéményére, az őszi szélben bólintgató, kedvenc virágain keresztül.

— Ugyan gyermekem, miért sírsz? . . .

— kérdezte jóakaró mosolyal, mialatt karjaiba zárta. Drágám, egyetlenem, nyugodj meg! . . . Hiszen igaz, hogy nem valami vigdolog, ha ilyen alkalommal senki sem környékezi az embert, de hát én annyira, annyira szeretlek, Nini! . . . S nem ez a fő? Tehát fel a fejvel! Így ni és légy okos! . . . Csókolj meg!

A fiatal asszony most már szerelemittasan, boldog szemekkel, hosszan nézett férjére, midőn az hirtelen kibontakozott ölelő karjaból.

— Siessünk, mert már fél négy . . . Gondolj kicsikém nászutunkra . . . Vajjon egyáltalában tudod-e, hogy az mit jelent?

Gönyörű, verőfényes szeptemberi délután volt, mielőtt nászutra indultak, a város munkásnegyedéhez legközelebb fekvő faluba.

Gyorsan haladtak a hosszasan elnyúló, egyhangú műhelyek mellett, melyeknek csörömpölő ablakain keresztül a

Folytonégő kályhák, karácsonyfa álványok, Tóth Gyula korcsolyák, praktikus karácsonyi ajándékok Debreczen, Városház sarkán

előállott s rossznak talált mindent. A kiegyezést, a reformokat, a pluralitást, az annexiót. Rossznak találta mindazt, amire minisztersége idején az ő nemesei kikötését, minden szentségével együtt föltette volna.

S mindez a pluralitással az annexióval együtt máig is a legnagyobb intézmény lett volna Polónyi szemében — ha Polónyi történetesen még máig is miniszter.

Polónyi azonban már nem foglal helyet a kormányban, tehát fölcsap a hazáért aggódó kurucnak. A mai ülést különben Polónyi beszélt ki egészen.

A képviselőház üléséről az alábbi tudósítást adjuk:

Justh Gyula elnök tíz órakor megnyitván az ülést, bemutatva Nadányi Károlynak, az új bihari képviselőnek megbírólevelet.

Az appropriáció.

Ezután mentelmi ügyeket intéztek el, majd áttértek az appropriációról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Hoitsy Pál előadó a javaslatot elfogadásra ajánlja.

Thaly Kálmán: A függetlenségi párt nevében elfogadja a javaslatot. Ez mindig bizalmi kérdés szokott lenni és 5 bizalommal viseltetik a kormány iránt.

Surmin György: Horvátul beszél a javaslat ellen.

Az utolsó költségvetés.

Polónyi Géza: A javaslat mellett iratkozott fel, de a bosnyák kérdés, a választói jog és a bankkérdés tekintetében nem helyesli a kormány politikáját. (Halljuk!) De ő úgy érzi, hogy míg a választói jog életbe nem lépett, erkölcsi kötelessége a koalíciónak megszavazni a költségvetést. Meggyőződése szerint ez a koalíciós kormány utolsó költségvetési törvénye. Azt hiszi, hogy rövid idő alatt a fuzió vagy jobbra vagy balra dől s ez más helyzetet teremt s politikában. Most likvidálni kell a koalíció multjával, hogy

a jövő perspektíváját tisztán lássuk. Elmondja a koalíció történetét, de nem azért, hogy titkokat szelőztesen, hanem, hogy elferdített tényállásokat kellő valóságukban mutasson be. (Mozgás.)

A paktumról szól. A vezérbizottság nevében járt el ide, megbizásáról nem számolhatott be neki, mert a bizottságot elaltatták, záró ülését nem is tartotta meg. A paktum iránt a tárgyalásokat nem a királylyal, hanem Fejérváry Gézával folytatták. Így diszkrécióra nincs kötelezve. Elmondja, mi történt. 1906 április elején a király s a nemzet kiszámíthatatlan viszály előtt állott s csak napok választották el a nyílt alkotmány szegéstől. A darabont kormány néhány tagja azt is el akarta hitetni akkor, hogy az alakítandó kormány tagjai közül a király kivánságára a néppárt s az alkotmánypárt tagjait ki kell rekeszteni. Ismeretelni kívánja a paktumot.

Andrássy Gyula gróf: A királyt ne hozza ferde helyzetbe!

Polónyi Géza: Egyáltalában nem! De itt az ideje, hogy elmondja, mik azok a követelt tételek, melyeket eddig a paktum ellenére nem teljesítettünk.

Béla Henrik: Miért nem mondta ezt el miniszter korában?

A paktum tartalma.

Polónyi Géza: A paktum pontjai ezek:

Az első pont a vezényleti és szolgálati nyelv teljes kikapcsolása . . .

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter: Ugyan hagyja! (Zaj.)

Polónyi Géza: Hazafias kötelességem, ha ismertetem ezt a kérdést. (Nagy zaj. Halljuk.) A koalíció most tárgyalja az utolsó költségvetést. Ez az utolsó alkalom. Minden párt a koalíciós kormányba teherföltelekkel ment be. A függetlenségi párt teherföltelei nagyon súlyosak. De éppen azért nem szabad neki olyan kötelezettségeket vállalnia, melyekre nincs obigója. Az első pontra visszatérve, a katonai kérdések kikapcsolásával kapcsolatban a kormány köteles volt manifesztumtervezetet készíteni a király számára a vitás katonai kérdések magyarázatára. Ez a manifesztum mai

napig nem jelent meg s a paktum e pontja így teljesítve nincs.

Szatmári Mór: Miért nem sürgette, míg miniszter volt?

Polónyi Géza: Honnan tudja, hogy nem sürgettem? (Zaj és derűtség.) De ez a manifesztum volt az általunk vállalt kötelezettségnek kontra bilánc tétele. Katonai téren való jogaink kidomborítása lett volna ez a manifesztum, miért késik? Folytatja a paktum ismertetését. A második pont: ujoncjuváék és indemnitás az 1905. és 1906. évre. Az átmeneti kormány tehát rövid időre volt tervezve. A létszámemelés is szóba került s Apponyi kijelentette, hogy csak a vezényleti és szolgálati nyelv ellenében hajlandó azt megadni. (Éljenzés). A paktum többi résztvevője ehhez hozzájárult s ezt közölték illetékes helyen is. A második pont súlyos teherföltelet a függetlenségi párt, mert meg kellett szavaznia az ujoncokat, amit eddig nem tett. A harmadik pont közös költségvetés 1905-re és 1906-ra. A negyedik pont a külállamokkal már megkötött kereskedelmi szerződések s vámtarifák törvénybe iktatása. Az ötödik pont: a két állam közti kiegyezés megkötését a király a két kormányra bizza. Ha a kiegyezés meg nem köthető, akkor a statuskvó fennmarad. Ezt ő nem tekintette teherfölteletnek, mert az akkori statuskvó kedvezőbb volt, mint a mostani kvótaemeléssel nehezített kiegyezés. Hatodik pont: a horvát kiegyezés elfogadása; ez nem volt teherföltelet. Hetedik pont: Ugy a Tisza, mint Fehérvary kormány anyagi felelősség alól való felmentése, de a képviselőház bírálatát elvi kijelentések formájában kifejezésre juttathatja. Ez a kritika is elmarad bár ez az indítvány is az igazságügyi bizottság elé került. Nyolcadik pont: A kormány 67-es alapon, az általános választói jog hiveiből, a koalíciós pártok tagjaiból állítandó elő. Kilencedik pont: A kormány feladata a választói jog keresztülvitele legalább olyan széles alapon, mint ezt a mai kormány tervezte javaslatában. A választói jog megvalósítása után nyomban megejtetnek az új választások s a kormány lemond. Vizsgálja az egyes pártok teherfölteleit. Az alkotmánypárt a koalíciós kormányban két miniszteri tárcát és két államtitkarságot kapott. Ez nem lehetett teherföltelet. (Nagy derűtség.)

Szünet után.

Szünet után Polónyi kijelenti, hogy a titkos választói jogra annyiban lett volna szükség, hogy ezzel a szociálisták terrorizmusát elnyomhatták volna. Elismeri, hogy volt a kormánynak néhány kisebb, üdvös javaslata, azonban abból a programból — ugymond — amint a koalíció maga elé tűzött — egy parányit sem váltottak be.

Majd áttért arra, hogy a horvát ügyek mennyire zavarosak s részletesen foglalkozott a boszniai kérdéssel.

Szerinte az annexió javaslat nem felel meg a magyar közjóknak. Foglalkozott a bankkérdéssel s beszédét ezzel a nagyszerű frázissal fejezte be:

— Szeretném ha a magyar nép ne csalódna rettenetesen. A képviselőház ülése Polónyi beszédével déután két órakor véget ért.

— Ujelőfizetőink is ingyen kapják nagy ozimtárral ellátott naptárunkat.

dogabbaknak érezték magukat, mint szemelmük legelső idejében . . .

Nini asszony? . . . Ez így nem hangzott jól a férj tüleiben. Ejh, mit, felesége az ő szemében mindig csak a szerény Nini marad!

— Te, Nini . . .

— Kerlek, hát már soha sem fogsz engem másként megszólítani? Most, midőn mégis . . . Egyáltalában miért is nevezel engem így?

— Magam sem tudom, Nini! . . . E felett soha sem gondolkodtam! De szájad, kis pisze orrod, fülecskéid, mind azt sugják nekem, hogy te Nini, Nini vagy! . . . Hogyan hívjak másként? . . . Hiszen emlékszel, hogy ismeretségünk első napjaiban mindjárt ezt a nevet találtam kiszámodra!

Ezzel magához vonta feleségét és kéz kézben, leültek az erdő szélén. A multról — sok komor és néhány boldog napról — majd a jövőről beszélgettek, mialatt a fák elsárgult lombjai zizegtek és suhogtak fejük felett.

Armand visszagondolt, hogy hol lenne ő ma e jószágos, helyes gondolkozásu asz-

szony nélkül? Midőn mindenki nevetett cselekedetén, Nini bizott benne, — midőn megalázva kellett folytatnia igénytelen életét s midőn mindezt el kellett magától dobnia, mit eddig megszokott: ez az egyszerű leány vigasztaló anyala és szilárd támasza volt! . . . hogy az esti párák mint burkolták be az erdőt és mezőt, s hogy lassanként besötétedett . . .

Nini álmosan és fáradtan az erős, őszi levegőtől, gyermekként férje karjába kapaszkodott, amint az esti esendben ballagtak hazafelé.

Későn érkeztek otthonukba. Egyáson dobogó szívvel még sokáig nézték a csillagok millióitól ragyogó ég boltozatát, a lakodalmi virágoktól illatos szobából.

Armand érezte, hogy Nini mint reszket s hogy szive mint dobog. Szeretett volna valami rendkívülit és ragyogót, vagy kedveset mondani, de nem volt képes. Azonban tudta, hogy távol a világ zajától, nyugalomát e négy fal között találta meg!

Némán átölelték egymást. Nini gyengéden megsimította férje homlokát. Körülöttük nincs semmi nesz, csak a távolból hallatszik az éj titokzatos zsongása . . .

Szives figyelembe!

Сок оидарóли felszólításra bevezettem a saját termésű hajdubagosi híres jóízű kóser fajboraimat zárt üvegekben való árusítását: m. p. Rislóg literje üveggel 34 kr. Kóvidinka 32 kr, Zöld szilványi 40 kr. Izabella 36 kr. Burgondi vörös 40 kr. Ermelléki vegyes 32 kr. Literés üvegét drbként 4 kr. vissza. Teljes tisztelttel Weissenberg Hugó Tizenháromváros-u. 39. Telefon 63

Börtönre ítélt földbirtokos.

Hamis esküért két esztendő.

Elítélték a hamis tanukat is.

Egy kétszáz ezer korona értékű vagyonnal bíró gazda állott ma a debreceni törvényszék előtt hamis eskü büntetése miatt.

Szabó Antalnak hívják a bűnösutratévedt embert. Szabó Antal Erdesen lakik, ahol nagy kiterjedésű birtoka van. Szabó 1905-ben megvette id. Nagy Márton konyári lakos birtokát 13 ezer koronáért, de mikor az adásvételi szerződést megkötötték, Szabó rávette Nagy Mártont, hogy a szerződésbe csak 9 ezer korona vételárat vegyenek be, hogy így az illeték kevesebb legyen.

Nagy Márton belement a dologba, de vesztére Szabó ugyanis, miután a szerződésben 9 ezer korona szerepelt, nem akarta megfizetni az egyezségileg kikötött 13 ezer koronát. Nagy Márton pört indított ellene, de Szabó letette hamisan az esküt, hogy szóbelileg is csak 9 ezer koronát ígért a birtokért és ennyiben állapodtak meg. Ezt igazolta két hamis tanuval Goldfarb Herman karczagi és Aggod Ferencz karczagi lakossal.

Nagy Márton azonban 1907. június 12-én bűnügyi feljelentést tett Szabó és két tanuja ellen hamis eskü, illetve hamis tanulás büntetése miatt.

Ma volt ebben az ügyben a tárgyalás a debreceni törvényszéken Oláh Miklós bíró elnöklete alatt. Nagy Márton tanukkal igazolta, hogy úgy Szabó, mint két tanuja hamisan esküdtek. Ennek alapján a törvényszék Szabó Antal két évi börtönre és 100 korona pénzbüntetésre, Goldfarb Hermant másfél évi és Aggod Ferenczet egy évi börtönre ítélte.

Az elítéltek valamennyien felebezték.

Stefániai Imre, s Szamosi Elza Debreczenben.

A Zenekedvelők Körének harmadik hangversenye.

A debreczeni zenekedvelők körének legutóbbi hangversenyén tudvalegleg Heinenmann Sándor kamaraénekes betegsége folytán ugyszólván az utolsó pillanatban lemondott. A kör akkor megígérte, hogy tagjait a legközelebbi hangverseny által kárpótolni fogja és ígérte immár be is váltja.

E hó 16-án, szerdán este 8 órakor rendezi a Bika-szálló dísztermében ez idei harmadik hangversenyét, melyen Stefániai Imre, a Berlinben élő nagy magyar zongoraművész, Szamosi Elza, a magyar kir. operaház ünnepelt művésznője, és Tarnay Alajos, az országos kir. zeneakadémia tanára vesznek részt.

Szamosi Elzát nem szükséges a debreczeni közönségnek bemutatni. Tüneményesen gyors pályafutás után jutott el a budapesti kir. operához, melynek most a legnagyobb ékessége.

Stefániai Imrét a debreceni közönség még nem hallotta játszani. O jelenleg Dohnányi mellett legnagyobb zongora-művésznők. Pályafutásuk is hasonló. A budapesti zeneakadémia elvégzése után ő is, miként Dohnányi, Berlinbe ment, hol a nagy Busoni tanítványa volt és nyilvános versenyen a berlini művész képző akadémia legnagyobb kitüntetését, a Rubinstein-díjat elnyerte.

Részletes műsört lapunk holnapi számában közlünk. Erre a hangversenyre a napi jegyek már előjegyvezhetők Hegedűs és Sándor cégnél.

A megvesztegetett fogházör.

Italt osepészett a foglyoknak.

Hét havi börtönre ítélték.

A budapesti kir. ügyészség néhány hónappal ezelőtt arra a fölfedezésre jutott, hogy Kürti Bálint budapesti kir. törvényszéki fogházör pénzért különböző szolgálatokat tesz a foglyoknak, akik ilyen módon az ellenük folyó bünvádi eljárást is eltéríthetik az egyenes utról.

Kürti ugyanis azt a helyzetet, hogy a törvényszéki fogházban letartóztatásban lévő foglyokkal közvetlen érintkezésben állott, arra használta fel, hogy a foglyok s azoknak a fogházon kívül levő hozzátartozóik és ismerőseik esetleg éppen cinkostársaik közt tiltott uton levelek és üzenetek ki- és becsempészésével érintkezést közvetített.

Ezen az uton egy Friedmann Béla nevű fogoly és ennek kedvese, Klein Manóné, született Grün Regina az 1907. év nyarán több héten át rendszeres levelezést tartott fenn, Grün Regina Kürti Bálintnak a szolgálatait azzal honorálta, hogy Brenner János koresmájában a saját számlájára étel- és italneműekben nyílt hitelt rendelt Kürti Bálint részére, aki ezt igénybe is vette, azonkívül több ízben pénzbeli jutalmat is adott neki, felesége és gyermekei részére pedig ruhákneműket ajándékozott.

De más esetben is megtörtént, hogy Kürti Bálint italban vagy készpénzben nyújtott jutalomért ilyen szolgálatot teljesített.

Mohrer Dávid budapesti órás és Munk Bélánét az a gyanu terhelte, hogy Kürti Bálintnak szintén jutalmat adott abból a célból, hogy levelezésüket a fogházban letartóztatva lévő Mohrer Kálmánnal, illetve Munk Bélával közvetítse. Az érdekes bűnügyet ma tárgyalta a budapesti büntető törvényszéknek Szepessy dr. bíró elnöklete alatt ítélező tanácsa.

A törvényszék a fogházört 7 hónapi börtönre, Klein Manónét pedig, aki a hivatali visszaélésre rábirta, egy hónapi fogházra ítélte.

A debreczeni nőipariskola munkái.

A londoni és a bécsi piacon.

Akóló az iskola fejlesztéséért.

Az utóbbi időben örvendetes mozgalom indult meg ország-zerthe a magyar női kézműipar föllendítése érdekében. Hajdanta eredeti, szebbnél-szebb kézimunkák kerültek ki a magyar nők kezei közül. Nem iparszerűleg, hanem csak házi használatra készültek ezek, de egyes vidékeken így is meglepő fejlettséget értek el. Később, mikor a külföldi selejtes, de mutatós áruk előzönlötték az országot és kereskedőink semmit sem adtak arra, hogy a magyar kéz műveit is forgalomba hozzák, nagyon megosappant és mind szűkebb-szűkebb körre szorult a magyar nők kézi munkás-ága.

Annál örvendetesebb, hogy most megint kezd a kézimunka lendületet venni s e tekintetben nemcsak egyesek buzgókodnak, hanem immár az egész társadalom is megmozdult s a kormány is kezdi érdeme szerint pártolni a szolid és izléses női-kézműipart. Ezuttal már nemcsak arról van szó, hogy a nők maguk, családjuk s hozzátartozóik számára dolgozzanak, hanem, hogy iparszerűleg üzzék a kézimunkát, hogy az ilyen módon nagy tömegek megélhetését is biztosítsa. Ezt igyekszik az egész országra kihatólag előmozdítani az őszszel megalakult Országos Női Háziipari Szövetség, melynek kiváló elnöke gróf Batthyányné egy nagy női gárda élén lelkiismeretesen fáradozik a női kézműipar minden nemének föllendítése érdekében.

Ugy lát zik, hogy a magyar izléses női kézimunka a külföld figyelmét mind jobban-jobban fölkelte. Sokat tett erre nézve a londoni kiállítás is, melynek örvendetes eredményét sok helyen és alakban láthatjuk.

A minap egy világhírű londoni cég ügynöke a debreczeni nőipariskolát is meglátogatta és a bemutatott ipari termékek, főleg a himzési szakban, rendkívül megnyerték a tetszését. Ez a cég most nagyobb megrendelést akar tenni a debreczeni nőipariskolánál, mely előtt ilyen módon egy nagy világ-piac nyílik meg, ahol munkáit ér ékesítheti. Hasonlóképpen egy nagy bécsi cég is üzleti összeköttetésbe óhajt lépni a debreczeni nőipariskolával, melynek himzett munkái mindenfelé feltűnést és tetszést keltenek. Az iskola az Országos Háziipari Szövetség támogatását is bizton várja.

Ily körülmények közt az intézetben a mult évben felállított himző kereseti osztály kibővítésére és nagyobb arányú kilejlesztésére mulhatlanul szükség van. E tárgyban hívta össze Veressné Szathmáry Teréz elnök a nőipariskola felügyelőbizottságát e hó 12-én délután 4 órára tanácskozásra. A tárgy rendkívül fontos mind az iskola jövőjét tekintve, mind pedig általános nemzeti szempontból is. Remélhető, hogy a fontos gyűlésen teljes számban jelennek meg a bizottság tagjai, hogy a nagyhorderejű kérdésben minél több nézőpont tekintetbevételével hozzák meg a határozatot.

hogy miként vegyen karácsonyi ajándékot, hogy nekelljen sok pénzt egyszerre kiadni miután csekély havi részletre vehet mindenemű feyvereket, gramofonokat hangszereket, fényképező gépeket, látesöveket és valódi Meidingte kályhákat, a minták láthatók Schwartz féle pipa üzletben a városházával szemben. — Levélbeni meghívásnak eleget teszünk. — Discretió biztosiva.

Nincs már gondja

A készülő háború.

Bojkott minden vonalon.

Az annexió és a trónörökös.

A balkáni háború egyelőre még csak abban jegecesedik ki, hogy a bojkottal csatároznak Ausztria-Magyarország ellen. De ez a bojkott aztán alapos és általános s van legalább is olyan lesújtó ereje, különösen az iparra és kereskedelemre, mint az ágyudüörgéses, vért követelő háborúnak. Most már Albánia is csatlakozott a bojkottáló államokhoz. A háború ügyében most a pikantériát a párisi „*Matin*” szolgáltatja, mely azt ujsá-golja, hogy az egész annexió tulajdonképpen *Ferenc Ferdinánd trónörökös munkája*.

A balkáni eseményekről az alábbi táviratok szólnak:

A török parlament megnyitása.

Konstantinápoly, december 11. A parlamentet, mint immár véglegesen megállapították, csütörtökön minden körülmények között meg fogják nyitni. A parlament megnyitásának szertartását már napok előtt megállapították. Minthogy a parlament terme nagyon szűk, úgy, hogy a páholyokkal együtt csak 350 embert képes befogadni, a meghívásokat nagyon korlátozták. A szultán, a trónörökös és a többi hercegeken kívül még csak az egyházfőket hívták meg teljes számmal. A diplomácia tagjai közül csak két nagykövetet hívtak meg. Két marsallon kívül egyetlen magasrangú katonát vagy polgári állású hivatalnokot sem hívtak meg. Nagyon mostohán bántak a sajtóval. A helyi sajtó csak négy helyet kapott, a külföldi sajtót pedig a parlament megnyitó ülésén csak a hat nagykövet mindegyike által megnevezendő egy-egy levelező képviselheti. A parlamentnek még nincs irodaigazgatója, de már tizenöt gyorsíróval rendelkezik.

A bojkott Albániában.

Üszküb, december 11. Az utóbbi időben Albánia minden részéből pozitív hírek érkeznek arról, hogy a kereskedők körében mindig új, meg új bizottságok alakulnak, hogy az osztrák áruk bojkottját ne csak fentartsák, de ellenőrizzék is. Aki a viszonyokat ismeri, az egyáltalában nem fog csodálkozni azon. Speciálisan a katolikus vallású albánok közt már huzamosabb idő előtt megindult egy áramlat, melynek az a célja, hogy Ausztria-Magyarország gyámkodását lerázza.

Ez a gyámkodás mindig utálat tárgya volt Albániában. Az annexió politikája a nép körében oly keserűséget szült, hogy a tömeg akarata nagyobbá lett, mint a kormány akarata. A lakosság tudja, hogy valamely bojkott ellen, — mely jogba nem ütközik, semmiféle kormány sem tehet semmit. Ausztria fenyegetései csak úgy hatottak, mintha olajat öntöttek

volna a tüzre. Csak fokozták az ellentétet. Most már a bojkott oly dimenziókat öltött, hogy annak korlátozása képtelennek látszik. A konzulátusok az albánoknak emlékezteték hozták azt a sok jótéteményt, melyben őket részesítették. Ezzel pedig bebizonyították, hogy a népkaraktert egyáltalában nem ismerik.

A török flotta újjászervezése.

Bécs, december 11. Az angol kormány a török kormány felszólítása folytán egy tengernagyot rendelt ki, hogy a török flottát újjászervezze. Ez a tengernagy 3000 font évi fizetést kap. A tengernagyon kívül még négy angol tengerésztiszt lép a török flotta szolgálatába.

Az annexió és a trónörökös.

A párisi *Matin* most azt a szenzációs hírt közli, hogy az annexió tulajdonképpen *Ferenc Ferdinánd trónörökös munkája*.

Nagy acetylen robbanás Hajduböszörményben.

Egy gimnáziumi tanár életveszedelemben.

Lángbaborult épület.

Rettentő katasztrófa történt tegnap este Hajduböszörményben s csak a szerencsés véletlenül ment, hogy emberélet nem esett áldozatul.

Marozsán Dániel gimnáziumi tanár házában hatalmas, acetylen robbanás történt. A ház teljesen lángbaborult s csak a véletlennek köszönhető, hogy Marozsán tanár és velelévő nőrokona: *Tilicky Jolán*, egy 17 éves leány, ott nem vesztette életét, de így is rendkívül súlyos égési és zuzódási sebeket szenvedtek.

A katasztrófáról az alábbiakat jelenti tudósítónk:

Hajduböszörményben, a Főutcán van Marozsán Dániel gimnáziumi tanárnak a háza. Tegnap este a házbéliek konstátálták, hogy az acetylen lángok nem akarnak fölygulladni. Marozsán Dániel tanár az hitte, hogy a gázcsapok be vannak fagyva s azért egyik nőrokonával, a 17 éves *Tilicky Jolán*nal, az épület hátsó részében levő kis kamrába ment, ahol az acetylen fejlesztő készülék volt elhelyezve, hogy azt rendbe hozza:

Mielőtt munkához fogott volna, amint belépett a helyiségbe, elkövette azt a gondatlanságot, hogy *gyufát gyújtott*. A másik pillanatban hatalmas *dörrenés rázkódtatta meg a levegőt*. A helyiség tele volt a tartályból kitóduló gázzal s ez meggyuladt és detonált. A detonáció oly erős volt, hogy a ház egy része összeomlott és lángba borult.

Marozsán Dániel az ijedtségtől leszögezve állott meg s talán ez volt a szerencséje. Mindössze jelentéktelen égési

sebeket szenvedett kezén és arcán. Annál szerencsétlenebbül járt a tanár-leányrokona, *Tilicky Jolán*.

A szerencsétlen urleány arca teljesen összeégett. A robbanás ereje a falhoz vágta, úgy, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett.

A robbanás nagy riadalmat keltett Böszörményben. Kivonult a tűzoltóság is és gyorsan eloltotta a tüzet. A tanárt és szerencsétlenül járt rokonát azonnal orvosai kezelés alá vették. A rendőrség is megindította a vizsgálatot.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Szombat: Csókirály, regényes daljáték. B) bérlet.

Vasárnap délután: Gyermek, színmű.

Este: Csókirály, regényes daljáték.

Boka emlékünnepe a színházban.

Ez esztendőben van Boka Károly, a híres debreczeni cigányprimás születésének száz éves évfordulója. Az évforduló alkalmából a Csokorai-kör a színtársulat és a helybeli zenekarok közreműködésével ma este emlékünnepet rendezett a színházban. Az ünnepély valóban lélekemelő volt, méltó a nagy magyar cigányprimáshoz.

Az ünnepi estét a helybeli cigányzenekarok nyitották meg, melyek *Kiss Béla* kitűnő vezetése mellett a Himnuszot játszották el. A nemzeti imádság hatalmas akkordjai szilaj erővel fogták meg a zsufolt ház közönségének lelkét. Ezután *Gazdy Aranka* szavalta el hővvel, erővel *Marjay Géza* hittanhallgató szép és lendületes alkalmi költeményét. Most következett egyik leghatásosabb száma az ünnepnek. *Drumár János Boka Károly*-ról, mint zeneszerzőről és népzene-szerzőről olvasta fel szépen megírt értekezését, miközben az együttes három zenekar felváltva *Magyary Imre*, *Rácz Károly* és *Kiss Béla* vezetése mellett előadták Boka Károlynak néhány dalát a közönség lelkes és tüntető tapsai mellett.

Ezután *Mártonfalvy Györgynek*, a színtársulat kiváló karnagyának *Tilinkó* dal című szép komprucióját énekelte el *Zilahyné* gyönyörű hangján, az ő ragyogó énekművészetével. A közönség zajosan ünnepele.

A műsor következő száma ifj. *Magyary Imre*, a Boka dédunokája, a legfiatalabb és tehetséges debreczeni cigányprimás *Boka kesergője* volt. A pöttöm emberke annyi érzéssel és oly melegen muzsikálta el ezt a gyönyörű dalt, hogy sok embernek könnyelábadt a szeme. A publikum persze sokszor a lámpák elé hívta a kis Magyarot, aki egy hatalmas koszorút is kapott. Ezután néhány szép régi magyar dalt játszottak el a zenekarok *Rácz Károly* pompás vezetésével.

Mozi! Széchenyi kávéház. Ma este gazdag új műsor **Mozi!**

Szombaton este 8-tól reg. 2 óráig. Vasárnap d. u. 4-től 6-ig este 8-tól reg. 2 óráig

Stokholm (természetes.) Robbanó bornyó (bohózat.) Sűrű homok Szt. Mihályban (dráma.) Tűz van (kacagtatós.) Gyermekvédő egyesület (természetes.) Calabriai rablók (színes-romantikus.) Félős urnak félelmei vannak (mulattató.)

Rövid szünet után a szintársulat adta elő a *Cigánybáró* első felvonását gondos előadásban. Szófi szerepe Zilahyné kezében volt. Gyönyörű énekével nagy élvezetet nyújtott. Kitűnő Czipra volt Radó Anna. Kár, hogy ez a nagytudású és széphangu művész oly ritkán jut szóhoz. Negyon bájos volt és igen kellemesen énekelt a sok oldalú és minden oldaláról előnyösen ismert *Gyöngyi* Jolán, Arzéna szerepében. Borinkayt *Torma* Zsiga énekelte pompásan, játéka is elfogadható volt. Ötletes Zsupán volt *Gyöngyi* Izsó és jók voltak Kemény, Gerő, valamint Tallián is. A női kar igen gyöngének bizonyult és a zenekar, akármily jól dirigált is *Schuster* karmester, nagyon érezte azt, hogy még mindig hiányos.

(-du).

A színházi iroda jelentése.

Jövő héten kerül színre új betatulás: a *Romeo és Julia*. Ez előadásban az egész drámai személyzet foglalkoztatva van. A darabot Zsabi Gyula rendezte. *Brient* nagyhatású színműve *Simone*, melynek bemutatója jövő hétre van tervezve, erősen foglalkoztatja a társulat drámai ensemblejét. A főbb szerepeket ez érdekes darabban *Gazdy Aranka*, *Békés Gyula*, *Kemény Lajos*, *Györe*, *Ternyei*, *Lugosi*, *Krasznay*, *Tallián* adják. *Abrányi Emil* jeles poétánk újabbán értesítette az igazgatóságot, hogy szerdán délbe feleségével együtt Debreczenbe érkezik és este jelen lesz a *Manfréd* előadásán. A *Csókkirály* *Stojanovits* nagyhatású új regényes daljátéka, mely a két előadásán telt házat vonzott, ma kerül színre harmadszor C. bérletben.

UJDONSÁGOK.

Debrecen város törvényhatósága. Az ipartörvény rendelkezései szerint minden évben újjászervezendők a törvényhatósági ipartanácsok. E tanács újbóli megalakítása most lévén napirenden, annak tagjaiul Debreczen város közgazgatási bizottsága által *Szántó Győző* és *Riesz Henrik* debreceni gyárosok; póttagjaiul *Piros Béla* és *K. Tóth Sámuel* iparosok; a debreceni kereskedelmi és iparkamara részéről pedig rendes tagokul *Zádor Lajos* bankigazgató, *Serli Éde* iparos, póttagokul *Szent Királyi Tivadar* kamarai alelnök és *Tóth Kálmán* kamarai bérletg küldettek ki.

A református egyház gazdasági ügyel. A debreczeni ref. egyház gazdasági bizottsága e hó 12-én délután fél 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: folyó ügyek.

A debreczeni képzésként. A városbáza dísztermében rendezett képzésként ma délután ismét sétahangversenyt tartottak, a *Kiss Béla* jónévű zenekarának közreműködése mellett. A tárlat ünnepélyes berekesztése vasárnap este nyolc órakor lesz szintén sétahangverseny keretében; amidőn *Rácz Károly* híres zenekara fogja a tárlat közönségét szórakoztatni. Miután a tárlat már csak pár napig marad nyitva, mielőbbi megtekintését ajánljuk azoknak, akik a szép festmények iránt érdeklődnek.

Tisztújítás Hadházon. Hadházi tudósítónk jelenti, hogy ma tisztújítást volt *Nemes Zoltán* bősörményi főszol-

gabíró elnöklete alatt. *Csapó Lászlónak*, aki kilenc évig volt főbíró és betegsége folytán a hivataláról lemondott jegyzőkönyvileg köszönték meg eddigi működését. A tisztújításon mind a régieket választották meg egyhangulag. Új tisztviselő csak *Farkas Gábor* főszolgabíró lett. *Kiss Gábort*, törv. bírót városgazdának, *T. Szabó Bálintot* árva gyámnak választotta. *Csapó Gáspár* első esküdt, *Kovács Imre* II od esküdt, *Gábor Imre* mezőrendőr, *Abrok József* csendbiztos, *Csáty József* iktató, *Sallay József* pedig adóírnök lett.

A debreczeni szabad iskolában ma, szombaton 12-én dr. *Gálbory Samuel* „A nemi betegségek megelőzése” című előadását folytatta az ipartestület dísztermében délután 6-7-ig.

Allamsegély a debreczeni siketnéma iskolának. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara támogatása mellett jelentős államsegélyt kapott a debreczeni siketnéma intézet. Növendékei részére ugyanis ipari tanfolyamokat kíván létesíteni s az ehhez szükséges munkaeszközök beszerzésére államsegélyt kért. A kereskedelemügyi miniszter 1500 korona készpénzt adományozott a siketnéma intézet részére és megengedte, hogy az intézet oktatói az állami fafeldolgozó intézetekben 2-3 havi kiképzetésre felvéssenek. — A siketnéma intézet első tanfolyamjai előreláthatólag a jövő év tavaszán veszik kezdetüket.

Ülések a vármegyeházán. Holnap, szombaton Hajdúvármegye állandó választmányja, hétfőn a közigazgatási bizottsága tart ülést a megye tanácskozó termében. Eöbbsi a december 15-iki közgyűlést készíti elő, utóbbin pedig a november havi közigazgatási életről számolnak be a bizottság előadói.

A debreczeni adókiivetés. A város területére alakított egyenesadókiivető bizottság ma pénteken folytatta ülését s tárgyalás alá vette s megállapította a kiivetési lajstrom 4210 tételétől a 4269 tételig foglalt italmérő, dohányárus, vendéglős, katonai cikkek árusítója, szállásadó, üvegezett bormérő, kátrinos, saját termésű borárus, borkereskedő, enyvfőző, bormérő, csemegekereskedő, bodegás bélyegárusok kereseti adótételeit. A kiivető bizottság holnap szombaton folytatólagos ülést tart, mely alkalommal tárgyalás alá kerülnek a kiivetési lajstrom 4270 tételétől a 4329 tételéig foglalt italmérő, kávé, vendéglős, szállodás, dohányárus, széná, szalma, abrakárus, saját termésű borárus, bor, sör, jégnagykereskedők, vad és csemege, bor, bélyegkereskedők kereseti adótételei.

Új doktor. *Tolcsvai Bónis* Ferencet, ki a jogot a debreczeni jogakadémian végezte el, a múlt hónap közepén avatták föl az államtudományok doktorává a kolozsvári tudományegyetemen.

Szerelem a sirig. *Nyiregyháza*-ról jelentik *Mittermayer Ernő* dohányjövédéki tiszt ifju neje tegnap hirtelen meghalt. Férje nem tudta elviselni a fájdalmat s amint neje koporsója mellett állt, összeesett s szív-ütrépedés következtében azonnal meghalt. Az elhunytakat, kik két kis árva hagyta hátra, ma temették el nagy meghatottság közben.

Új dohánybevéltési szakértők. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége most az 1908-1909-iki dohánybevéltési időszakra az egyes dohánybevéltő állomásokhoz kinevezte a szakértőket és pedig: a debreczeni dohánybe-

váltó hivatalhoz: *Tóby Józsefet*, a hajdúdorogihoz: *Eresey Károlyt*, a nagylétiához: *Fráter Zoltánt*, az érmihályfalvaihoz: *Tajthy Istvánt*, a szatmárnémetihez: *Szöke Sándort*, a nagykarolyihoz: *Poszvek Nándort*, a nyiregyházihoz: *Szikszay Sándort*, a nagykállósihoz: *id. Szentimrey Gábort*, a kisvárdaihoz: *Okolicsányi Menyhértet*, a nyirbátorihoz: *Vay Eleket*.

Falusi bíró mint tanító. *Beregszászról* táviratozzák az alábbi, nem mindennapi érdekességű dolgot. — *Romocsafalva* bírójára, aki már harminckét év óta megszokás nélkül működik faluja jóvoltán, arra vállalkozott, hogy a község öreg rutén lakosait megtanítja magyarul irni és olvasni. Ő maga egyszerű rutén ember lé ere jól ír és beszél magyarul. A lakosok hajlandók is kétszer hetenkint az iskolapadban ülni és magyarul tanulni az ábécét. Az írószert a község szerzi meg. E mozgalmat az új választási törvény okozza. A bíró arra törekszik, hogy a község lakossága politikai jogaitól meg ne fosztassék, mert rutén létükre mindannyian jó magyarok.

A debreczeni senekedvelők társaságának vezetősége kéri a tagokul jelezzék, hogy a tagsági ívet f. hó 14-ig írják alá *Csáthy Ferenc* ur könyvkereskedésében ahol a *Bika* dísztermének tervezése is rendelkezésre áll s az új tagok helyeiket maguk választják ki. 14-én a napi jegyek kiadása kezdődik és így a vezetőségnek ekkor már a legnagyobb jóindulat mellett sem állandó módjába, az új jelentkezőknek jobb helyet biztosítani.

Végrendelet hamisító grófnő. *Lemberg*-ből táviratozzák: Az 1895-ben *Lembergben* elhunyt *Volansky Miklós* gróf, reichsrathi képviselő végrendelete hamisítványnak bizonyult. A valódi végrendeletet a gróf unokanövéré, aki fiatal együtt általános örökösként jelentkezett, megsemmisítette s azután új végrendeletet hamisított. A hamisítás egy szolga indiszkrécioja folytán került napvilágra és pedig oly módon, hogy az illető a hamisításnál történt segédkezését bevallotta. Ezen szolga annak idején bünrészességeért egy birtokot és 200.000 korona készpénzt kapott.

Karból és cukrászsütemény. A budapesti cukrászstrájk, illetve bojkott még egyre tart, sőt a harc kezd elfajulni. Tegnap délután *Lukáts Sándor* Andrassy-uti cukrászhoz bement egy ember és süteményvásárlás ürügyé alatt karbololdatot loccolt szét. Rendőrt hívtak, aki a karbólos embert, akinél még két üveg karbólt találtak, előállította a főkepitánysághoz. Megállapították, hogy *Belák Lajos* 24 éves péksegéd és hazaigazolták lakására.

Meghívó. Városunkban, az abnormis képességű (gyengetehetségű, dadogó, pöszbebeszédű stb.) gyermekek tanítása és nevelése céljából, az 1908-1909-ik tanévvel kezdődőleg létesült, államilag segélyezett „Kisegítő-Iskola”-nak, f. hó 12-én, azaz szombaton d. e. 11 órakor, az iskolahelyiségében (*Széchenyi u. 36 sz.*) leendő hivatalos megnyitása alkalmára melyre t. címet mély tisztelettel meghívja. Debreczen 1908. dec. 9. Az intézet vezetője.

Halálra ítélt magyar ember. *St. Pöltenből* sürgőnyzik: Az idevaló esküdtszék ma ítélt meg *Marlovic Ferenc* és *Szabó István* fölött, akik kirabolták

és meggyilkolták munkástársukat. Kovács megtakarított pénzével, több száz koronával éppen hazájába, Magyarországra indult s a szerencsétlen embert utja közben fosztották ki és gyilkolták meg. Az esküdtek előre megfontolt gyilkosságban és rablásban találták bűnösnek a vádlottakat s a bíróság úgy Marlovic Ferenczot, mint Szabó Istvánt akasztófára ítélte.

— **A bécsi rablógyilkosság.** Bécsi tudósítónk táviratozza, hogy Frankfurter Gyula ékszerész meggyilkolása ügyében nagy buzgósággal folytatja a vizsgálatot a rendőrség, de a nyomozásoknak még nem volt pozitív eredménye. A nyomok arra vallanak, hogy a tettesek a külföld felé vették útjukat és alighanem már át is lépték a határt. A rendőrség úgy sejtí, hogy a véres tett egy orosz terrorista banda követte el, amelynek szervezetét a hatóság üldözése már több ízben meghiúsította.

— **Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár Mentze Henrik ujdonságok árulásházában Kossuth u. 4. szám**

— **Fiataloknak és öregeknek; gyermekeknek és felnőtteknek a legszébb és legalkalmasabb karácsonyi ajándékok Mentze árúházában szerezhethetjük be a legelőnyösebben**

— **Samu:** Szervus Tóbiás! Mit kap a fiad karácsonyra?

— **Tóbiás:** Könyvet vennék, mit szólsz hozzá?

— **Samu:** Ez a leghelyesebb ajándék.

— **Tóbiás:** De holvegyem?

— **Samu:** Tyűh, hát nem tudod? Hisz elismert tény, hogy bármily könyvnek beszerzését csakis a *Harmathy antiquáriumban* eszközölheted legelőnyösebben *Füvészkert u. 14. alatt.*

— **Schaf János táncz mester** az új tánczfolyamát az iparos osztály részére 14-én hétfőn, a gazdálkodó ifjak részére 22-én kedden nyitja meg. Karácsony mindkét napján estélyt rendez.

Közgazdaság.

Terményfőzsde.

Beszámoló E. debreczeni bizományos távirati jelentés Budapest, 1908. december 11.

Készáru ártartó, határidők kellemesebb.	
1909. októberi buza	10.11—12
1908. májusi buza	—
1909. áprilisi buza	12.72.—73
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	—
1909. áprilisi rozs	10.57—58
októberi zab	—
1908. májusi zab	—
1909. áprilisi zab	8.76.—77
1909. májusi tengeri	7.47.—48
1908. júliusi	—
1908. szeptemberi tengeri	—
1909. augusztusi tengeri	—

Nyiltér. *)

Nyilatkozat.

Alulírottak kijelentjük, hogy a „Debreczen” tegnapi számában a Nyiltérben közzétett jenyzökönyvben foglaltakat — mint a melyeket előtünk Zilahy Gyula ur kijelentett — a leghatározottabban fenntartjuk és csak sajnájuk, hogy 24 órán túl szavaira már nem emlékszik és hogy előtünk tett nyilatkozatát az „Esti Hírlap” tegnapi számában elferdíteni törekszik.

Földessy József
és

Voith Zoltán

*) E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Ne vegyenek selymet

addig míg a mi garantizált szolid, gyönyörű szép, fekete, fehér és színes ujdonságainkból mintát nem kér.

Különlegesség: **Selymek menyasszonynak, bál, társaságra és utcai toalettnak és blousoknak, bélesnek stb. való K 1.15-től K 18-ig méterenként.**

Csakis jóállás melletti solid selymeszővetet árulunk, direkt magánosoknak vám és portómentesen a lakásba.

Schweizer & Co. LUDERN U. 18. (Svájcz.)
2 Selymeszővet-kivitel. — Kir. udv. szállítók.

Központi droguéria

Piacz-utoza városház

már megnyit,

ahol valódi angol és francia

illatszerek

(kimérve dekaszámra is.)

Gyógy és pipere szappanok.

Szobaillatosítók.

Kéz és körömápolási cikkek.

Árcz- és kéz kenőcsök és krémek.

Maniour, parfum és fésű

Caseták

(igen alkalmas női ajándék tárgyak.)

Köröm reszelők, ollók, polissolrok, pasták, fényesítő szerek. —

Divatfésűk. Hajfésűk. Hajtűk. Haj-, fog- és köröm kefék. ><

Mindennemű

Pipere és higienicus cikkek.

Ugyszintén legfinomabb Rumok, theák, cognacok stb. legolcsóbban kaphatók.

Pavlovits és Szilágyi

műépítész és építő mesterek építési vállalata

Debreczen, Piacz u. 42. (Lamprecht-palota.)

Épületek tervezése, modern beosztás, művészi kiképzéssel. — Épületek felépítése, szakszerű kivitelben — Lakásberendezések tervezése. — Telkek és épületek értékesítése. Ingatlanok becslése és műszaki ügyekben tanácsok.

Két munkavezető

kerestetik.

Az egyik 100 korona kauczióval, 70 korona havi fizetéssel a helybeli köztisztasági telephez, a másik 400 kor. kauczióval Börvelybe, a Debreczeni Trágyagyár szolgálatába havi 100 kor. fizetéssel. Ajánlkozók csak délelőtt 9-től 12 óráig a Trágyagyár irodájába fogadtatnak el Sas-utca 3.

A Harmat Crème

arczszéplítő és bőrápoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mittesen) bőrbajokat. Kicsitítja a ráncosodni kezdő arcz bőrt s azt fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arczra. Nem zsíros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye s főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen,

Főplac 31., a városházzal szemben.

Vaskályhák

köszénfűtésre és fafűtésre.

Takarék-tűzhelyek.

Francia konyhák

nagy raktára

Sesztina Lajos

vaskereskedésében Piacz-u. 23.

Karácsonyi ajándék tárgyakat bizalommal

jótállás mellett.

Halász Nándor

órás és ékszerésznél

lehet vásárolni.

Debreczen, Piacz-utca 24. sz.

Fehérlő-szálloda épület.

Uj üzlet

Kossuth-utca 17.

a kék csillag-hoz.

Ajánlom dusan felszerelt raktáramat kész árukban u. m. Bluzokban, aljakban gyermekruhákban. — Mérték szerinti elvállalást gyorsan és pontosan teljesítek. Gyászruhákat 6 óra alatt készítek mérsékelt árák mellett. Saját varroda az üzletben. Azonkívül mindenféle rőfös és rövidárakban nagy választékot tartok.

Szíves pártfogást kérem a n. é. közönségnek.

Tisztelettel

Ferenczy József.

Nagy Lajos hirdetési nagy vállalata.

Iroda: Csapó-utca 13.

Telefon 335.

Kik akarnak házat venni?
CSODA!

Aki még nem vett házat, az okvetlen nézze meg a Csapó utca végén Patay telep 30. szám alatt levő Ferenczy András kir. ítélőtáblai alkalmazott és neje gyönyörű kis házat, a melyet elhelyezés miatt most jutányosan meg lehet kapni. E kis paradicsom felette alkalmas nyugdíjasoknak.

Teljesen új téglá épület, van rajta két utcai lakás, cserép kályhával ellátva és az egész ház villanycsengővel felszerelve. Az udvari lakás áll egy rendbeli 1 szoba, konyha, speiz és világos pinczéből. továbbá egy külön bejárati utcai kis szoba, nyári konyha és fűskamrával. Az udvarban igen jó vizű szivattyus kut és az egész udvar majdnem 2 méter magas horganyozott drótháló kerítéssel van felkerítve, külön baromfi udvar és kert gyümölcsfákkal és karámozott sertés ól téglaburkolattal ellátva a szobák padozottak, a konyha pedig márvány kockával van lerakva.

Hatalian dolog. 400 frt. készpénzzel meg lehet venni egy házat!

Ezen ház a Homokkertben van 169/b szám alatt, abban az utcában, ahol az óvoda. Szép nagy telek, van rajta cseréppel fedett téglá épület, 2 rendbeli lakosztályal, fűskamara, sertés ól és jóvizű kuttal, termő szőlő és gyümölcsös. Ime itt van az alkalom hivatalnok és vasutas urak, akik évről évre fizetik a nagy lakbért és ki vannak téve a házi urak szélységeinek.

Nagy sarok ház a Simontfy utca elején. 17 ablak az utcára.

Miután a jelenlegi tulajdonos Pest megyében egy óriási nagy birtokot szándékozik megvenni, összes házainak eladását határozta el, ezek egyike a Simontfy u. 19. sz. gyönyörű nagy sarok ház. E házában van a M. A. V. osztálymérnöksége is, azonkívül van egy rendbeli utcai 5 szobás lakás mellékhelyiségekkel, cserépkályhával és gázvilágítással berendezve. Van továbbá 2 rendbeli 2 szobás lakás előszoba és mellékhelyiségekkel, a keresztépületben 3 szoba mellékhelyiségekkel, 5 rendbeli pincze lakás, melyek közül 2 nyílt üzlet a Kápolnási-utcára. Az udvarban igen jó vizű kut van, szivó és nyomó szivattyúval ellátva. Az ára olcsó és évi lakbérjövödelme cirka 1800 frt.

Vasutasok.

A pályaudvar és közraktár mellett a Kerekes telepen eladó a Balogh József háza és pedig odaadja 1400 frtért. Óriási nagy telek, rajta teljesen új cserepes épület, 1 szoba konyhával és az udvarban jó vizű kut. Az egész egy hajításra van a nagy állomáshoz.

Halálkozás miatt eladó ház jó menetelű kis vendéglővel.

Márton Sándor ur elhalálása folytán özvegye Márton Sándorné urnő a Pa-

csirta-u. 48. sz. házát ezennel eladóvá teszi. Nagyon jól jár az, aki megveszi. Az érdeklődők igyekezzenek a megnézéssel, mert egy ilyen házat nagyon hamar elkapnak, pláne mikor olcsó is az ára. Az érdeklődők forduljanak egyenesen özv. Márton Sándorné urnőhöz, aki az udvarban a hátsó épületben lakik.

A Faragó gyermekek Mester u. 39. sz. házát minden elfogadható árban meg lehet kapni!

Megérdemelne e ház, hogy az érdeklődők komolyan foglalkozzanak vele. Ezen háznak szép hosszú frontja van és sarok ház. Van rajta egy nagy üzlethelyiség, a mely most péküzlet, van továbbá kovácsműhely, melyhez tartozik 3 szoba, konyha lóvasalószin és szénkamara, Kerékgyártó műhely, 1 szoba konyhával, 2 rendbeli 1 szoba konyha, pincze 3 kamara és fűskamrák.

Nagy sarok ház potom áron a Hatvan-utczal részben.

A Zsák-utca 5. számú szép nagy sarok ház tulajdonosa özv. Emmert Józsefné urnő budapesti bérpalotájába költözvén, a Zsák-utca 5. sz. sarok házát kész odaadni 8500 frtért. Ez az összeg azonban utolsó ár, ezen alul nem eladó. Új épület az utcára van 12 ablak, rajta gázlámpa. Az épületben a következő lakosztályok vannak: Két rendbeli 3-3 szobás lakás mellékhelyiségekkel, egy rendbeli 2 szobás és egy rendbeli 1 szobás lakás, téglából épült és cseréppel fedett istálló 8 darab jászagra, kocsiszin és szivattyus kut. A foglalót felveszi az iroda.

Téli világ.

Leszállt az est. A fekete városnak Hőfötte utczáin kigyuladt a lámpa. Sárga rözös fénye a megfagyott havon Csillog és púján tükörtánczát járja.

Lassan beáll az éj. Kihaltak az utcák, Otthonába siet minden élő lélek, Vagy a Kávéház melegét keresi; Odavágyik, ahol pezsdül az élet.

A komor városban egyetlen hely van csak, Ahol a vigáság és jókedv vert tanyát! Ahol élet van és muz ikaszó mellett Felejtí az ember a téli éjszakát.

Ez a hely pedig a szép Remény kávéház Az örök vigászság és jókedv tanyája, Ennek Sas utczán pompás helyi-égőbe, Jön össze a város nagy bohémijája.

Idevágy' az ember, itt nincsen gond nincs bu És ha fejem gondtól, szívem bu 1 lázban, Gondom üzni, bum kergetni Weisz M rezinál Jó bort iszom bent a Remény Kávéházban.

Ilona szalon Brikket.

Az egyedüli szagnélküli kőszén, fűtéshez legalkalmasabb és legtakarékosabb. Bármilyen kályha fűtéshez is használható. Kapható minden fűszerüzletben.

Állandóan van raktáron legjobb minőségű

Tüzifa raktár Tüzifa raktár

Kőszén és faszén.

Tisztelettel

Varga Károly

szén kereskedő

Debreczen, Arany János-utczával szemben. Telefon 465. Telefon 465.

Legbiztosabb szépítőszert a Fáy-féle Arcz-Crém

hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkifünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzávaló „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban 1—2—3 koronás üvegeje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonszerű gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu” gyógyszerár.

Telefon sz. 496

Telefon sz. 496

Kiadó üzlethelyiség.

Piac utca 72. szám alatti Ganz-éle részvénytársaság által bérelt nagy utcai üzlethelyiség, megfelelő nagy pinczeraktár helyiségekkel együtt a jelenlegi bérlő távozása miatt 1909. január 1-től kezdődőleg

bérbe adatik.

Értekezhetni Lukács Emil ügyvédi irodájában.

Hajdusági Bajuszpedrő

Szép a bajusz

HAJDUSÁGI PEDRŐ-vel.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz növesztésére és ápolására, mely meg nem avasodó zairmentes növényi balzsamos anyagokból készült.

Hatása gyors és biztos Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 8 doboz küldetik 2 kor. 15 fillér, bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész.

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu” gyógyszerár.

Telefon 496. sz.

Telefon 496. sz.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

Debreczen, Piac-utca 16 sz.

Bika szállodával szemben.

Női blousok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi-, és gyermek fehérműek.

Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

Legmagasabb árban

veszek használt lisztes és korpás zsákokat, továbbá petroleumos, olajos, kátrányos és denaturált szesz hordókat ←← Telefon 652.

Pollák Zsigmond
Hatvan-u. 7.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. — Vidéki tudakozásnál tessék választékos bélyeget csatolni.

Vigyázzon! Uraktól levett óeska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Eladó egy igen csinos használt fali tükör, egy nagyobb fali tükör és egy szép szalonnaszal. Czim a kiadóhivatalban.

Magndetektiv Debreczen, Iskola utca 4. elintézi a legkényesebb családi ügyeket, nyomozásokat, magügyeléseket a legnagyobb titoktartás mellett. **Krámer József.**

Könnyű emlékképesre tehetnek szert kik különböző tárgyak részlet eladásaival óhajtanak foglalkozni. Czim a kiadóba.

Sürgősen keresek rendes, mindenes főzőnőt. Czim a kiadóhivatalban.

Halló 488 számot 1 liter szalon petroleum 12 liter oszakis kézpénz fizet és mellett Vadásznál Varga u. 35 alatt.

Vigyázat? Telefon 488 szám egy liter hímzői faj bor 24 kr. 5 s 10 liter védelmi ár engedmény Vadásznál Varga u. 35

Levelbélyegek. R. mek levelbélyegek, 15 000 különféle, valódiságot kezelek, kifogástalan, uzyszintén levelezőlapok, kiváncsira választékos küldők, 50-70 százalékkal olcsóbb mint más árjegyzékben. **A. Welsz** levelbélyeg kereskedés Wien I. Adiergasse 8. (Londonban fiók) bevásárlás.

Két csinosan butorozot külön bejáratu, utcai szoba minden óran kiadó, Jókai utca 5. szám, közel a piachoz.

Pénz kölcsönt 4-5% minden nagyságban esell. jótálló nékiül adós levélre, váltóra, fekvőségre, stb. részletfizetésre is ad **A. Antrop**, Berlin N. O. 18. Válaszbélyeg.

Eladó ház. Széchenyi-utca 50. sz. ház 362 négyzetméter udvarral 17500 forintért eladó, betáblazott tör. teher 12500 fr. mely át is vehető, kézpénzben csak 5000 forint két év alatt is fizetendő, évi házberjövédem 1224 forint. Ért. Arany János-utca 59. sz.

Kitűnően képesített, kitűnő gyakorlatu tanítónő magánórákat ad, vizsgákra kitűnően előkészít felelősség mellett. Czim a kiadóhivatalban.

Házmester kerestetik Iskola-u. 8 szám alá.

Kereskedelmi végzettséggel, ki a magyar könyvelésben és levelezésben jártas január 1-ére állandó alkalmazást kap **Waltner Sámuel** Csapo-u. 27.

Diszes faggólampák eladók a kir. trvszéki elnöki lakásban.

Eladó ház. Erzsébet-ut 12. sz. ház eladó. Érkezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Kiadó lakás Arany János-u. 11. a főtér közelében egy szép 2 szobából és mellékhelyiségekből álló urilak január 1-től olcsón kiadó.

Száz mássa gazdasági czélokra alkalmas krumpli eladó. Gólya-utca 17.

Pénztárosnő gyakorlott felvétetik a Harmathy antiquariumba Fűvészkert u. 14.

Új példányok! Új példányok! Új példányok!

legbecesebb karácsonyi ajándék egy szép könyv. Disművek, ifjúsági, képes meséskönyvek, zsolttárak, imakönyvek, bélyeg, képeslap és emlékalbumok gyönyörű díszkötésben **rendkívüli árszállítással** kaphatók a **Harmathy antiquariumban Fűvészkert u. 14**

Kölcsön ivlampákat

10 kor. havi lefizetés mellett legjutányosabban rendez be

FÖLDVÁRI L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és vállalat **Kossuth-u. 1. Telefon 168.**

A kölcsönzési összeg lefizetése után az ivlampa a megrendelő tulajdonába megy át.

Köhögés gyermeknek és felnőtteknek

orvosok legjobb eredményel rendelik

Thymomel Scillae

mint kitűnő nyálkaoldó, nyálka elkölönítő a gőrcs köhögést csillapító és meggyagató és a lélegzési nehézséget feloldó és ennek tömegét apasító szert. — Az orvosok százai a **Thymomel Scillae**-t jóváhagyták és annak gyors, meglepő hatását előismerék a számárhurtnál és sok más gőrcs köhögésnél!

Tessék megkérdezni orvosát.

1 üveg **K 2.20**. Postán franco a pénz előleges b. küldése mellett **K 2.90** 3 üveg előre beküldve **K 7**. 10 üveg előre beküldve **K 20**.

Készítés és fóráktár:

B. Fragner's Apotheke

k. u. k. Haflieferant

Prag-III. 203. z.

Kapható minden gyógyszerárban.

Figyeljünk a szer

nevére készítőjére,

és a védjegyre.

Aláírási felhívás.

Néptakarékpénztár

mint szövetkezet

Debrecen, Piac-u. 30. sz. alatt

50 fillér törzsbetéttel 1909. január hó elsejével

11-ik ötéves társulatát nyitja meg.

Akik hetenkint legalább 1 koronát és életkoruknak megfelelő táblázat szerinti csekély pótdíjat is befizetnek azon kedvezményben részesülnek, hogy befizetett tőkájük nemcsak 4% kamattal lesz tőkésítve, de 1000 koronáról szóló életbiztosításhoz is jutnak, melylyel egy a takarékosság, mint a család jövőjéről való gondoskodás czélja egyszerre és könnyen érvényre jut.

Új tagok (férfiak és nők) ezen biztosítási rendszerbe beíratási díj és késedelmi kamat nélkül bármikor beléphetnek és megfelelő kölcsönre is igényt tarthatnak.

Vidéki tagok postadíj nélkül eszközölhetik befizetéseiket.

Bővebb felvilágosítást nyújt

az Igazgatóság.

Donogán és Somossy

ezénél

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Kezdetét vette a nagy

„**Karácsonyi vásár.**“

Leszállított árban eladásra kerülnek:

Selyem helmék, női ruhaszövetek, velezek,

mindenféle maradékok

a legolcsóbb áron.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítol váltókat, utalványokat, nyitott tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukrastb.

Atvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre, és

Vállalkozik minden egyéb banküzlet kötésére is.

Az Igazgatóság

MERKLER SOMA

szap és esőernyő gyártó

Temesvár — Debreczen.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát

férfi- és női esernyőkben

2 koronától a legfinomabb kivitelig.

Iskolai gyermek esernyőket

1 korona 60 fillértől.

Rizárólag francia mellfűzőkben

nagy választék 3 koronától feljebb.

Dr. Sebők Ernő
ügyvédi irodáját
Debreczenben,
Péterfia-u. 1 sz. alatt
megnyitotta.